

Protokoll

Fra møte i Hovedkomiteen

Dato: 05.06.15, kl. 10-15

Sted: VKMs lokaler (hjørnevillaen, 2. etg.), Lovisenberg gt. 8, Oslo/telefonmøte

Møteleder: Jan Alexander

Deltakere

Fra Hovedkomiteen:

Jan Alexander (leder), Gro-Ingunn Hemre (nestleder), Åshild Andreassen, Edel Oddny Elvevoll, Merete Hofshagen, Per Ole Iversen, Torsten Källqvist, Åshild Krogdahl, Trond Rafoss, Yngvild Wasteson, Ragna Bogen Hetland (vara Faggruppe 4),

Forfall: Lene Frost Andersen, Brit Kristine Hjeltnes, Bjørn Næss, Janneche Utne Skåre, Inger-Lise Steffensen

Fra Mattilsynet: Kirstin Færden

Fra Miljødirektoratet: Janne Bohnhorst

Fra sekretariatet til VKM:

Lars E. Hanssen, Astrid Bjerkås, Gro Haarklou Mathisen, Bente Mangschou (fra kl. 11), Elin Thingnæs Lid (til kl. 11), Ville Erling Sipinen (til kl. 11), Marie Louise Wiborg (referent)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder for Hovedkomiteen ønsket velkommen til møtet. Flere medlemmer deltok via Skype. Ingen medlemmer erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i saken som skulle behandles.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent.

Som oppfølgingspunkter fra protokollen fra sist møte orienterte sekretariatet kort om:

- Ny strategi er trykket opp i egne mapper som ble delt ut på møtet
- Aktiviteter for 2015
 - EFSA's konferanse i Milano i oktober 2015. Sekretariatet følger opp de som skal reise.

- Kunnskapsbehov er tema for dagens møte
- VKMs arbeid med usikkerhet vil bli tema på møte i september
- Ekskursjon for Hovedkomiteen kan først gjennomføres våren 2016
- Skal Hovedkomiteen ta opp saker på eget initiativ? Dette blir eget tema på møte i september

3. Kunnskapsbehov

Det er opprettet et prosjekt i sekretariat som skal jobbe med kunnskapsbehov. Prosjektet tar utgangspunkt i det strategiske satsningsområdet «synliggjøre kunnskapsbehov» i VKMs strategi for 2015-2018, hvor målet er å bedre det nasjonale kunnskapsgrunnlaget.

Hva skal komme ut av prosjektet?

- Forbedret rapport om kunnskapsbehov
- Oversikt over målgruppene for kunnskapsbehovrapporten
- Oversikt over arenaer hvor vi kan spille inn kunnskapsbehov
- Veileder for hvordan data gaps skal beskrives i VKMs vurderinger
- Rutiner for hvordan VKM skal utarbeide innspill om kunnskapsbehov

Rapporten med kunnskapsbehov blir «ryggraden» i prosjektet. Rapporten skal skrives slik at det kommer tydelig frem hva kunnskapsbehovene er, og hva det betyr om kunnskapsbehovet fylles. Målet er at leseren skal forstå nøyaktig hvor det trengs mer kunnskap og hvorfor. Rapporten om kunnskapsbehov skal behandles og godkjennes av Hovedkomiteen.

På møtet ble prosjektet presenterer for Hovedkomiteen av prosjektleder, Gro Haarklou Mathisen, og Hovedkomiteens medlemmer ble bedt om å komme med innspill og kommentarer til følgende dokumenter:

- Forslag til inndeling av rapport om kunnskapsbehov
- Forslag til målgrupper for rapporten om kunnskapsbehov
- Forslag til arenaer hvor VKM kan gi innspill om kunnskapsbehov

Vedtak:

Innspill til målgrupper, arenaer for hvor VKM kan gi innspill om kunnskapsbehov og prosjektet for øvrig tas med i det videre arbeidet med å synliggjøre VKMs kunnskapsbehov.

Hovedkomiteen støtter forslag til inndeling av rapport om kunnskapsbehov med de endringer som kom frem på møtet. Første utkast til rapport skal presenteres for Hovedkomiteen på neste møte.

4. Strategi med berørte parter

Ifølge VKMs nye strategi for VKM for perioden 2015 til 2018 skal VKM utføre risikovurderinger i god dialog med omverdenen. «Bedre dialog» er et av satsingsområdene i strategien. Målet med kommunikasjonsarbeidet VKM er at det skal bidra til at samfunnet har tillit til VKM og VKMs arbeid. Mål for det eksterne kommunikasjonsarbeidet er blant annet VKM skal invitere målgruppene til dialog. Vi skal dele av vår kunnskap og være åpne for innspill. Vi skal opprette fysiske og elektroniske møteplasser for dialog.

Hensikten med Strategi for dialog med berørte parter er å få en systematisk tilnærming til vår dialog med berørte parter. Videre skal strategien bidra til at VKM bruker sine ressurser smartest mulig. Strategien gjelder kommunikasjon av VKM som etat, arbeid med enkeltrapporter og EFSAs kontaktpunkt.

Strategien dekker ikke dialogen med Helse- og omsorgsdepartementet, de andre matdepartementene og Klima- og miljøverndepartementet. Den dekker ikke dialogen med Mattilsynet og Miljødirektoratet knyttet til arbeid med å utarbeide risikovurderingene. Strategien dekker ikke VKMs løpende EFSA-arbeid gjennom møtene i Advisory Forum, EFSA Focal Point og Advisory Forum Communication Working Group (AFCWG), fordi det er utarbeidet en egen EFSA-strategi. Strategien dekker kontaktpunktarbeidet som går på å synliggjøre EFSAs arbeid i Norge.

Utkast til ny strategi ble presentert av Astrid Bjerkås, VKMs kommunikasjonssjef, på møtet.

Vedtak:

Hovedkomiteen ga sin tilslutning til fremlagt utkast til strategi for dialog med berørte parter. Innspill som kom frem under møte tas med i det videre arbeidet med å ferdigstille strategien.

5. Radioaktivitet

På sist møte behandlet Hovedkomiteen utkast til bestilling om vurdering av helserisikoen ved radioaktivitet i maten fra Mattilsynet og forslag til hvordan oppdraget skulle forankres og gjennomføres i VKM. Les mer om oppdraget [her](#).

Prosjektleder i sekretariatet, Elin Thingnæs Lid har sammen med faglig leder for arbeidet, Jan Alexander arbeidet med å sette sammen en prosjektgruppe for arbeidet:

- Jan Alexander, faglig leder (Hovedkomiteen)
- Christiane Kruse Fæste, kostholdsundersøkelser og eksponering (Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester, FG5)

- Anne Lise Brantsæter, kostholdsundersøkelser og eksponering (Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester, FG5)
- Lavrans Skuterud (Strålevernet), levededyrmålinger, kostholdsundersøkelser, helkroppsmålinger
- Alicja Jaworska (Strålevernet og CERAD), strålingsbiologi
- Gunnar Brunborg (Folkehelseinstituttet og CERAD), strålingsbiologi

Arbeidet vil starte opp i august 2015. Mattilsynet jobber med å sammenstille data fra sin og andres overvåkning av radioaktivitet i mat.

Vedtak:

Hovedkomiteen tok orienteringen til etterretning.

6. Andre stoffer

«Andre stoffer» er stoffer som har en ernæringsmessig eller fysiologisk effekt, og som ikke er vitaminer og mineraler. Eksempler på «andre stoffer» er planteekstrakter, fettsyrer, antioksidanter, aminosyrer, pro- og prebiotika, inkludert stoffer som finnes i kroppen som for eksempel kreatin og taurin.

Mattilsynet arbeider med å finne ut hva som er trygg bruk av «andre stoffer» i mat, drikke og kosttilskudd i Norge og har vært i en prosess med VKM om et oppdrag om å vurdere «andre stoffer». I desember 2014 ble denne inndelingen av arbeidet funnet mest hensiktsmessig:

- Fase 1: Utarbeide en rapport over det som finnes av risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt om «andre stoffer» for stoffer som er på markedet i Norge.
- Fase 2: Utarbeide et veiledende dokument for vurdering av «andre stoffer».
- Fase 3: Risikovurdere stoffene. Vurdere trygg bruk av stoffene i forhold til bruksmengder.

Stoffene VKM skal vurdere trygg bruk av vil i hovedsak falle inn under Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (Faggruppe 4) og Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi (Faggruppe 7). Totalt skal VKM risikovurdere i alt 40-45 stoffer innen utgangen av 2016.

Mattilsynet ønsker også å inkludere probiotika i dette arbeidet. Faggruppen for hygiene og smittestoffer (Faggruppe 1) vil ha ansvar for disse vurderingene. Arbeidet vil først starte opp i 2016.

På møtet i Hovedkomiteen 27. ble forslag til refereegruppe godkjent. Referee-gruppe skal gi innspill på vurderingene før sluttbehandling i faggruppene for blant annet å sørge for enhetlige risikovurderinger basert på veilederen. Referee-gruppen skal også gi innspill på kvalitet, fagtermer og graderinger som er relevante for konklusjonene.

På møtet orienterte leder av Hovedkomiteen om erfaringer med referee-ordningen.

Vedtak:

Hovedkomiteen tok orienteringen til etterretning.

7. NFR-konferanse

Norges forskningsråd (NFR) har invitert bl.a VKM til å diskutere mulighetene for en nasjonal konferanse om sunn og trygg mat. VKM var sammen med Mattilsynet og Landbruksdirektoratet invitert til møte i mai. NFR ønsker VKM som en av sine samarbeidspartnere. Denne forespørselen passer veldig godt inn i VKMs nye strategi knyttet til å synliggjøre kunnskapsbehov og bedre dialog med berørte parter. VKM har derfor takket ja til å være samarbeidspartner for denne konferansen.

- Overordnet tema: Nasjonal konferanse for trygg og sunn mat
- Foreslått sted: Oslo
- Anslått tidspunkt: første uke av mars 2016

Hovedkomiteens medlemmer ble orientert om konferansen og hvordan VKM kan bidra inn i arbeidet med å lage en god og viktig konferanse om trygg og sunn mat.

8. Nytt fra Mattilsynet

Mattilsynet orienterte kort om at de ønsker å jobbe mer med bestillingene til VKM. Dette for å sikre at Mattilsynet får de svarene de trenger.

9. Nytt fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har arbeidet med å konkretisere bestillinger knyttet til nye oppdrag om miljø. Det er vært et eget bestillingsseminar mellom Miljødirektoratet og VKM. Miljødirektoratet ga VKM ros for samarbeidet og finner det nyttig å jobbe frem bestillinger på samme måte som VKM gjør i andre saker med Mattilsynet.

Miljødirektoratet sin tilrådning angående forskrift om fremmede arter er oversendt Klima- og miljødepartementet. Departementene avgjør om den skal legges fram i statsråd.

10. Nytt fra sekretariatet

Status nye oppdrag

- Helse- og omsorgsdepartementet har sendt oppnevningbrev til eksperter for to nye faggrupper, Faggruppe for fremmede organismer og handel med truede arter (CITES) og Faggruppen for mikrobiell økologi. Mer om oppnevningen kan leses [her](#).
- Det skal avholdes oppstartseminar for nye medlemmer 19. juni.

Omorganisering av helseforvaltningen

VKMs direktør orienterte om status for omorganisering av den sentrale helseforvaltningen.

11. Eventuelt

Det var ingen saker under dette punktet.

12. Nye møtedatoer

Møtedatoer for 2015:

- Tirsdag 22. september
- Fredag 4. desember